

NGO Primavera

and

**Національний університет водного господарства
та природокористування**

Проблеми функціонування Кричевічевської осушувальної системи багатофункціонального призначення та роль створення ОВК у їх вирішенні

Експерти:

- **Клімов Сергій Васильович** - к.т.н., доцент НУВГП, експерт МГО Прімавера
- **Турченко Василь Олександрович** - д.т.н., професор НУВГП, експерт МГО Прімавера

<https://primavera.pp.ua/>

<https://nuwm.edu.ua/>

<https://kolodyazhne.gromada.org.ua/>

Київ – Рівне – Колодяжне - 2024

Робота експертів МГО «Прімавера» у рамках виконання проекту за підтримки уряду Нідерландів «Розвиток потужності для створення ОВК з управління водними ресурсами для сталого аграрного виробництва у Волинському регіоні»:

20.09-23.09.2023

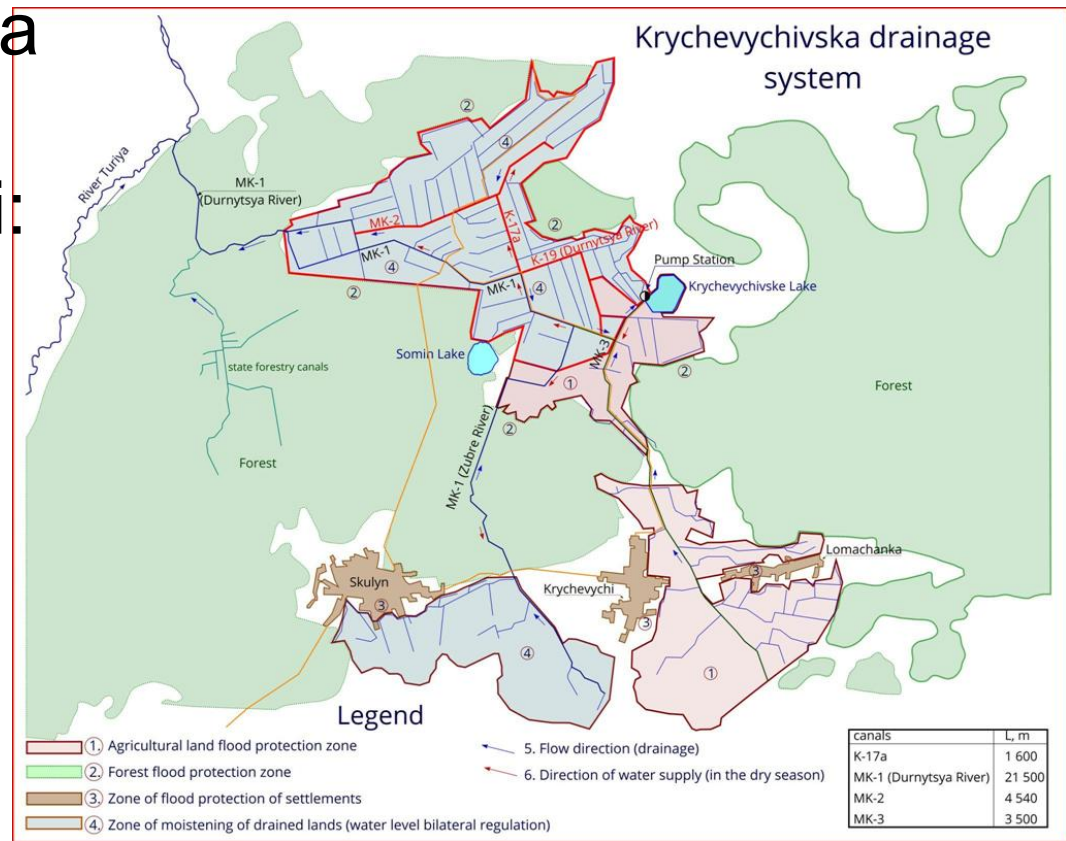
I-й робочий візит експертів МГО «Прімавера»:

робота з зацікавленими сторонами на регіональному та місцевому рівні щодо виявлення комплексу проблем (технічних, економічних, організаційних, екологічних, соціальних) використання Кричевичівської ОС.

Виявлені проблеми на Кричевичівській осушувальній системі:

1. технічні,
2. екологічні,
3. фінансові,
4. законодавчі
5. соціальні.

Технічні проблеми

- замулення основних і другорядних каналів;
- двостороннє регулювання не забезпечується; аварійний стан мостів і доріг; невизначені площі регулювання (лісові меліорації чи скидають в мережу води);
- несправність водоприймачів;
- потреба у промивці або заміні оглядових споруди;
- стан гончарного дренажу;
- неякісне регулювання (водосховище, НС, ШР), відновлення роботи НС;
- планування улоговин і блюдець;
- відсутність моніторингової мережі;
- недотримання режимів експлуатації Кричевичівського водосховища;
- високі енергозатрати на НС.

Екологічні проблеми

1. Боброві загати і відповідне порушення проточності каналів;
2. Можливі порушення екологічні вимоги при плануванні робіт з очищення і відновлення;
3. Можливі пожежі на торфовищах;
4. Кричевичівське водосховище;
5. Екосистема існування червонокнижних видів тварин;
6. ОВД і СЕО при побудові нових систем;
7. Заболочення нових територій;
8. дренажна система є частиною ЕКО-Мережі Волинської області (частина смарагдової мережі);
9. Ренатуралізація окремих ділянок;
10. Неналежна якість питної води.

Законодавчі проблеми

1. не визначено розмежування між лісомеліоративними та агроеліоративними мережами;
2. законодавчі проблеми при очищенні каналів в лісі;
3. не врегульоване питання біомеліорацій в Кричевичівському водосховищі (?);
4. відсутність правил експлуатації і порядку списання меліоративних мереж;
5. відсутність інтегрованих планів модернізації дренажних систем;
6. відсутність управління водокористуванням в басейні річки Тур'я.

Фінансові проблеми

Недостатнє фінансування з місцевого та державного бюджетів заходів на експлуатаційні роботи та поточні ремонти регулюючої і провідної мережі, гідротехнічні споруди Кричевичівської осушувальної системи багатофункціонального призначення

Робота експертів МГО «Прімавера» у рамках виконання проекту за підтримки уряду Нідерландів «Розвиток потужності для створення ОВК з управління водними ресурсами для сталого аграрного виробництва у Волинському регіоні»:

19.10-20.10.2023

2-й робочий візит експертів МГО «Прімавера»:

Учасниками експертного оцінювання технічного стану та функціонування Кричевичівської осушувальної системи двосторонньої дії, крім експертів МГО Прімавера Василя Турченюка та Сергія Клімова були представники Регіонального офісу водних ресурсів у Волинській області, а саме Ковельської експлуатаційної ділянки (Валерій Грижук).

Було оглянуто стан каналів та споруд на них:

МК-3 (3500м) - ПК45+40, ПК39+42 (РТК200*200*2), ПК0+20 (РТ200*200) та інші;

Підвідний канал, аванкамера, насосна станція, водосховище;

МК-1 - (21500 м) ПК118+30 (РТ200*200*2), ПК100+40 (РТ200*200*2), ПК60+40 (РТ200*200);

МК-2 - (4540 м)

К17а - (1600 м) ПК15+00 (РТК-80)

К19 - ПК0+20

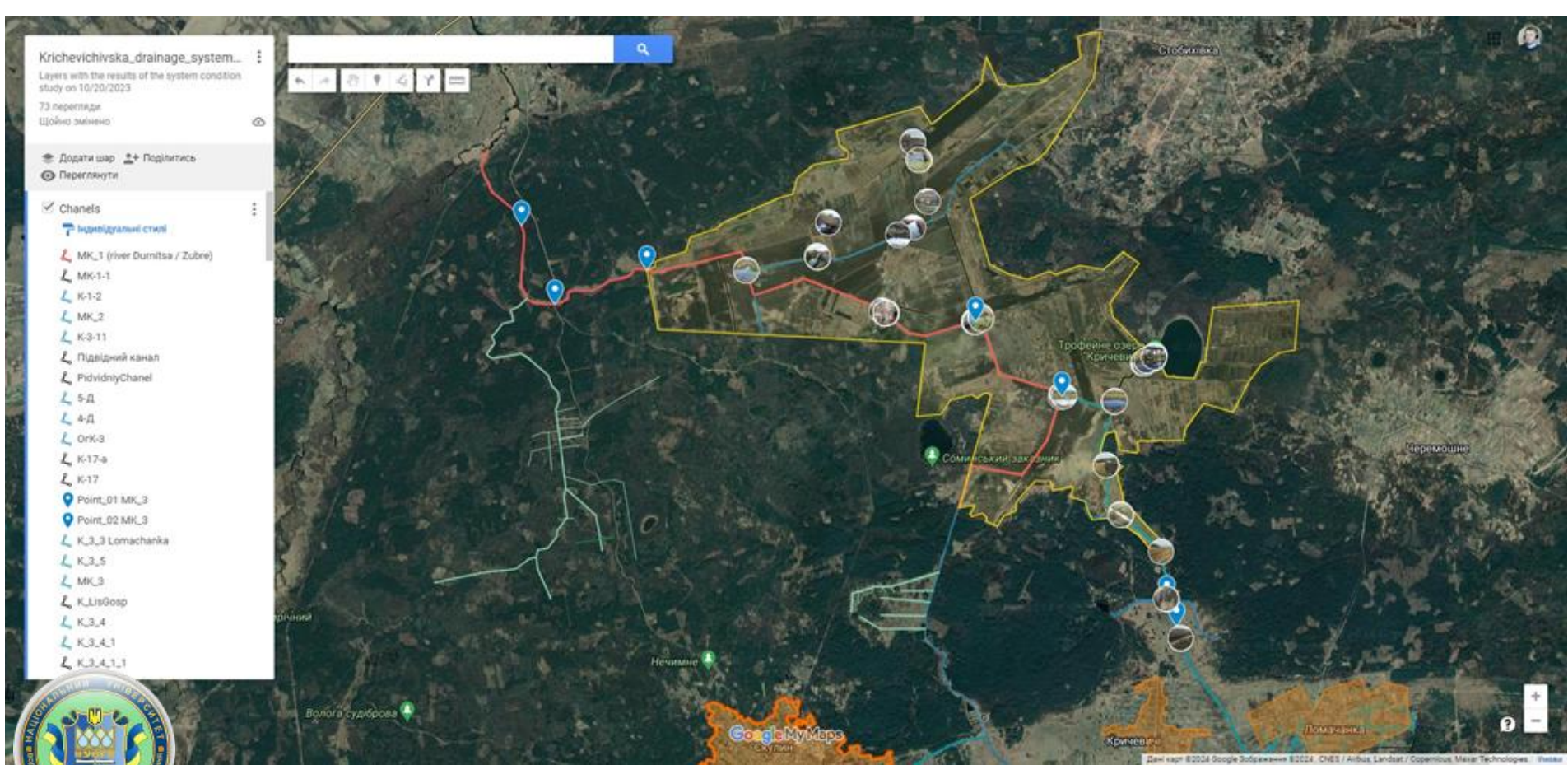
К-5-2 ПК0+20 (РТК-80), К-6, К-10, К-11, К-22 та інші канали та споруди

Огляд споруди РТ-200*200 на каналі МК-3, ПК0+20

Inspection of the RT-200*200 structure on the MK-3 channel, PK0+20

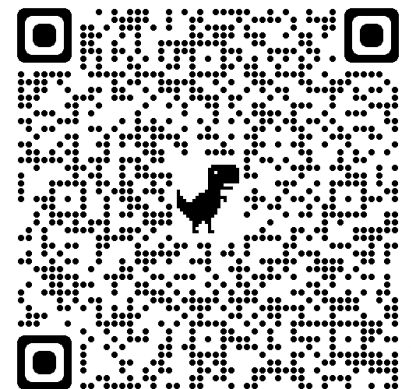

Інтерактивна карта Кричевичівської осушувальної системи двосторонньої дії:

[Krichivchivska drainage system 2023](#)

An interactive map of the Krychevychivska drainage system with two-way operation:

Експлуатаційні заходи здійснюються Ковельською експлуатаційною дільницею РОВР у Волинській області

Operational activities are carried out by the Kovel Operational Section of the ROWR (Regional Office of Water Resources) in Volyn Oblast.

Обкошування укосів працівниками РОВР

Mowing slopes by ROWR employees

Регулювання рівнів води в каналах РТП 200*200*2 на МК-1 ПК100+40

Regulation of water levels in RTP 200*200*2 channels on МК-1 РС100+40

Стан елементів системи

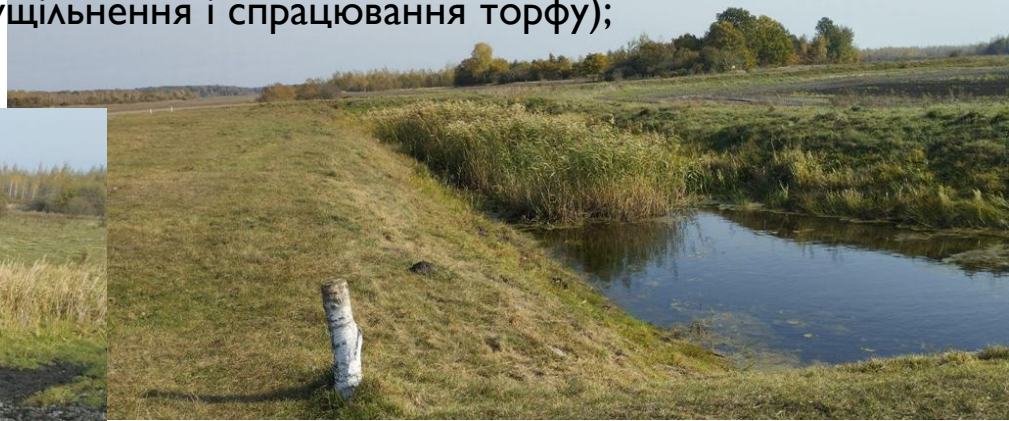
Несправний стан
регулюючих елементів
(затворів)
РТК200*200*2 на
МК_3, ПК39+20

Трубчастий переїзд ТП-
80 на каналі К-11-2,
ПК0+20

Кричевичівська осушувальна система багатофункціонального призначення (далі - Кричевичівська ОС) потребує реконструкції через її неспроможність забезпечити нормативний водний режим. Це відбувається з наступних причин:

І) фізичного і морального зносу а іноді і виходу з ладу окремих елементів (заростання і замулення каналів замулення порожнин дренажних труб відкладеннями; зменшення глибини закладання дрен через ущільнення і спрацювання торфу);

Неспроможність водоприймача системи прийняти обсяги води, які відводяться з осушуваного масиву (внаслідок замулення і заростання відкритої провідної мережі, що створює підпір в регулюючій мережі)
Failure of the system's water intake to accept the volume of water withdrawn from the drainage area (as a result of siltation and overgrowth of the open water supply network, which creates a backwater in the regulating network)

К-5-2 ПК0+20 РТК-80

МК-2 ПК0+20 РТ200*200

Стан насосної станції

Руйнування залізобетонного облицювання аванкамери НС та сороутримуючі решітки

Насосний агрегат 10ПВ2500-4,2 НС

Трубчастий
регулятор РТ-80
на каналі К-22
ПК0+20

РТ200*200,
МК-2 ПК0+20

Далі д.т.н., професор Турченко В.О.

Очищення каналу К-6 силами землевласників

Огляд аванкамери та механізму подачі насоса в аванкамеру насосної станції

Реконструкцію осушувальних систем слід починати з відновлення працездатності відкритої мережі!

Відновлення працездатності відкритої регулюючої і провідної мережі :

1. видалення деревно-чагарникової рослинності (ДЧР) на укосах і бермах,
2. очищення від наносів, при необхідності - розширення і поглиблення каналів,
3. укріплення укосів посівом трав,
4. спеціальне кріплення укосів і дна каналів в місцях зосереджених потоків поверхневих вод,
5. будівництво додатково

Очищенный
канал К-11
ПК12+00

Очищенный
канал К-11-2
ПК0+20, ТП-80

Роботи при реконструкції закритої осушувальної мережі

1. визначення місця розташування існуючого дренажу;
2. промивку колекторів;
3. підключення порушених при будівництві колекторів і дрен до тих, що знову влаштовуються;
4. засипку траншей дрен, що знову влаштовуються на ділянках зі слабководонними грунтами важкого механічного складу добре фільтруючим матеріалом;
5. підключення замулених, пошкоджених і непромитих дрен, а також дрен при глибині їх закладення у витоках і пониженнях менше 0,7 м до нового колектору через фільтр .

Влаштування
гідрометричних
спостережних створів із
свердловинами для
спостереження за
рівнями ґрунтових вод

Роботи при реконструкції шлюзів - регуляторів

- 1) ремонт зруйнованих ділянок бетону на плиті днища, стінових та кутових блоках
- 2) закладення стиків між блоками ;
- 3) ремонт (заміну) покриття прогонової будови і гідроізоляції ;
- 4) підсипку завалених ділянок укосів на понурі, рисберми
- 5) влаштування гравійно-піщаної підготовки при укладанні плит кріплення ;
- 6) ремонт затворів і заміну ущільнень, а також перильного огородження;
- 7) установку (заміну несправних) механізмів для маневрування затворами ;

Роботи при реконструкції насосних станцій

- 1) ремонт будівель та гідроізоляції ;
- 2) ремонт водозабірних та водовипускних споруд;
- 3) ремонт (заміну) сміттєзатримувальних споруд;
- 4) заміна того, що не підлягає ремонту гідромеханічного обладнання;

Вартість відновлювальних робіт для різних типів дренажних систем[1]

Тип системи	Вартість відновлення 1 га (до проєктного рівня), у.о.		
	Міжгосподарська мережа	Внутрішньогосп. мережа	Всього 1 га
Осушувальна	160	800	960
Осушувально-зволожувальна	190	1300	1490
Польдерна	300	2000	2300
Водооборотна	350	2300	2650
Середнє значення	250	1600	1850

1. Стратегія зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року. Схвалено Кабінетом Міністрів України від 14.08.2019 р., № 688-р.

Витрати на модернізацію працюючих дренажних систем [1]

Тип меліоративної системи	Тип системи після модернізації	Вартість модернізації, у.о./га
1. Осушувальні	осушувально-зрошувальна	2000,0
2. Осушувально-зволожувальні	осушувально-зволожувально-зрошувальна	2000,0
3. Пільдерні	осушувально-зрошувальна	2000,0
4. Водооборотні	осушувально-зрошувальна	1700,0

Першочергові заходи з реконструкції Кричевичівської осушувальної системи

№ з/п	Назва робіт	Одиниці виміру	Кількість	Орієнтовна вартість, грн
1	Проведення очищення каналів внутрігосподарської мережі	м	41260	21 779 000.00
2	Глибоке рихлення	га	370,23	1 480 920.00
3	Ремонт споруд на внутрігосподарській мережі	шт	7	700 000.00
4	Проведення очищення каналів міжгосподарської мережі	м	21 550	13 695 000.00
5	Ремонт споруд на міжгосподарській мережі	шт	9	4 180 000.00
6	Ремонт аванкамери	шт	1	150 000.00
7	Модернізація насосної установки	шт	1	200 000.00
8	Очищення лісгосподарського каналу	м	5890	4 123 000.00
	РАЗОМ будівельних робіт			44 827 000.00

**Проектні показники виробництва основних сільськогосподарських культур
на осушуваних землях при реалізації проекту модернізації дренажних
систем[1]**

Культура	Приріст урожайнос ті, т/га	Ціна реаліза ції (без ПДВ), тис. грн/га	Загальні витрати на виробниц тво, тис. грн/га (20%)	Вартість валової продукції, тис. грн/га	Валовий прибуток , тис. грн/га	Прибуток чистий, тис. грн/га	Частка у структурі посівів, %
Озима пшениця	3	4,1	3,84	12,3	8,46	6,94	0,2
Кукурудза	5	3,7	4,4	18,5	14,1	11,56	0,35
Соняшник	1,5	8	3,36	12	8,64	7,08	0,1
Соя	2	8	2,5	16	13,5	11,07	0,35
-	-	-	3,52	15,74	12,22	10,02	1

Що дає створення ОВК?

- Зміна системи управління меліоративною інфраструктурою;
- встановлення чітких правил, які дозволяють інвестувати у розвиток та модернізацію меліоративної інфраструктури;
- підвищення ефективності використання меліоративних систем;
- пільгове кредитування на відновлення та модернізацію дренажних систем.

Дякую за увагу!